

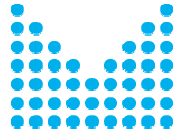
MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Zdraví a zdravotní potřeby příslušníků třetích zemí v ČR

MUDr. Mgr. Petr Struk

“Středisko vzdělávání ke vstřícné zdravotní péči o příslušníky třetích zemí 1“
Projekt je spolufinancován obecným programem Solidarita a řízení migračních toků

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

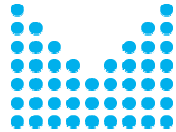

Zdraví a zdravotní potřeby příslušníků třetích zemí v ČR

Obsah prezentace

- Úvod
- Národní a mezinárodní aktivity
- Projekty EIF 1.LF UK
- Multikulturní přístup ke zdravotní péči
- Odlišná povaha nemocnosti
- Odlišná schopnost čerpání zdravotní péče
- Základ systémového řešení
- Zhodnocení současného stavu
- Perspektivy

“Středisko vzdělávání ke vstřícné zdravotní péči o příslušníky třetích zemí 1“
Projekt je spolufinancován obecným programem Solidarita a řízení migračních toků

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

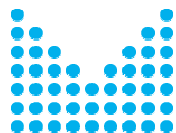

Zdraví a zdravotní potřeby příslušníků třetích zemí v ČR

Úvod

- **Význam migrace v současném světě – 200 milionů migrantů**
- **Migrace v České republice – cca 10 násobek v posledních 20 letech – cca 260 000 (2008)**
- **Místo původu – dominují:**
 - Ukrajinci – 126 000**
 - Vietnamci – 51 000**
 - Rusové – 23 000**
- **Důvod – významně převažují ekonomické důvody**
- **Zdravotní problematika je neodlučně s migrací spjata – odlišný charakter nemocnosti a možnosti i schopnosti čerpat zdravotní péči**

**“Středisko vzdělávání ke vstřícné zdravotní péči o příslušníky třetích zemí 1“
Projekt je spolufinancován obecným programem Solidarita a řízení migračních toků**

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Zdraví a zdravotní potřeby příslušníků třetích zemí v ČR

Národní a mezinárodní aktivity s spolupráce

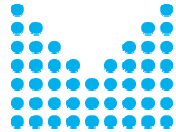
Národní

- Zdravotnické
- Mimo zdravotnictví

Mezinárodní

- OSN
- WHO
- Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR)
- UNICEF
- EU

“Středisko vzdělávání ke vstřícné zdravotní péči o příslušníky třetích zemí 1“
Projekt je spolufinancován obecným programem Solidarita a řízení migračních toků

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

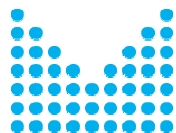

Zdraví a zdravotní potřeby příslušníků třetích zemí v ČR

Národní aktivity a spolupráce

- **Zdravotnické**
- **Mimo zdravotnictví**

“Středisko vzdělávání ke vstřícné zdravotní péči o příslušníky třetích zemí 1“
Projekt je spolufinancován obecným programem Solidarita a řízení migračních toků

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Zdraví a zdravotní potřeby příslušníků třetích zemí v ČR

Národní aktivity a spolupráce

Zdravotnické

Příklady:

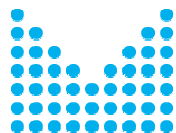
Mighealthnet

**PhDr. Helena Hnilicová, Ph.D., Mgr. Karolína Dobiášová, 1.Lékařská fakulta UK
Praha, Ústav veřejného zdravotnictví a medicínského práva**

Jazykové a obrázkové karty v Pardubické krajské nemocnici, a.s.

PhDr. Renata Jarolímová, SŠZ Pardubice

**“Středisko vzdělávání ke vstřícné zdravotní péči o příslušníky třetích zemí 1“
Projekt je spolufinancován obecným programem Solidarita a řízení migračních toků**

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Zdraví a zdravotní potřeby příslušníků třetích zemí v ČR

Národní aktivity a spolupráce

Mimo zdravotnictví

Resortní

MPSV – Cizinci v ČR

MŠMT

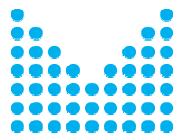
MV

<http://www.cizinci.cz/news.php?lg=1>

Teritoriální

<http://www.cizinci.cz/clanek.php?lg=1&id=616>

“Středisko vzdělávání ke vstřícné zdravotní péči o příslušníky třetích zemí 1“
Projekt je spolufinancován obecným programem Solidarita a řízení migračních toků

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Zdraví a zdravotní potřeby příslušníků třetích zemí v ČR

Mezinárodní aktivity s spolupráce

OSN

- WHO

<http://www.who.int/topics/refugees/en/>

- Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR)

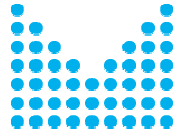
<http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/home>

- UNICEF

<http://www.unicef.org.nz/page/168/Whoisarefugee.html>

EU

“Středisko vzdělávání ke vstřícné zdravotní péči o příslušníky třetích zemí 1“
Projekt je spolufinancován obecným programem Solidarita a řízení migračních toků

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Zdraví a zdravotní potřeby příslušníků třetích zemí v ČR

EU

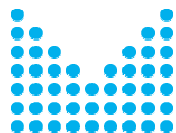
Obecný program „Solidarita a řízení migračních toků“

<http://www.mvcr.cz/clanek/obecny-program-solidarita-a-izeni-migracnich-toku-971865.aspx?q=Y2hudW09Mw%3D%3D>

Evropský fond pro integraci státních příslušníků třetích zemí na období 2007-2013 byl zřízený Rozhodnutím Rady č. 2007/435/ES z 25. července 2007 jako součást všeobecného programu **Solidarita a řízení migračních toků.**

Obecným cílem fondu je podpora členských států v jejich úsilí umožnit státním příslušníkům třetích zemí pocházejícím z odlišného hospodářského, sociálního, kulturního, náboženského, jazykového a etnického prostředí, aby splnili podmínky pobytu a usnadnit jejich integraci do evropské společnosti.

**“Středisko vzdělávání ke vstřícné zdravotní péči o příslušníky třetích zemí 1“
Projekt je spolufinancován obecným programem Solidarita a řízení migračních toků**

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

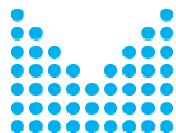
Zdraví a zdravotní potřeby příslušníků třetích zemí v ČR

Program Solidarita a řízení migračních toků

Fond podporuje následující operační cíle:

- **Operační cíl 1 - cílené, dlouhodobé a aktivní zapojení krajů, měst a obcí do procesu integrace cizinců v ČR a iniciace a vznik regionálních projektů - Center na podporu integrace cizinců**
- **Operační cíl 2 - cílené řešení sociální, právní a podpory integrace cizinců se speciálními potřebami - nezletilých cizinců**
- **Operační cíl 3 - podpora vzájemné komunikace, výměny zkušeností mezi cizinci a členy majoritní společnosti a zefektivnění poskytování informací odborné veřejnosti, úředníkům státní správy a občanům o situaci a postavení cizinců i o přínosech imigrace pro společnost a občany ČR.**
- **Operační cíl 4 - zefektivnění vzájemné komunikace mezi státními i nestátními orgány a institucemi, které se na integraci cizinců v ČR podílejí a zvýšení odborného potenciálu jeho pracovníků**
- **Operační cíl 5 - zlepšení hodnocení průběhu a podpory integrace cizinců v ČR a cílenější zaměření aktivit orgánů a institucí na podporu integrace cizinců**
- **Operační cíl 6 - posilování mezikulturních kompetencí zaměstnanců státní správy**
- **Operační cíl 7 - poskytování asistenčních služeb příslušníkům třetích zemí**

**“Středisko vzdělávání ke vstřícné zdravotní péči o příslušníky třetích zemí 1“
Projekt je spolufinancován obecným programem Solidarita a řízení migračních toků**

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

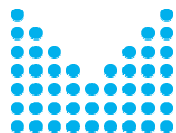
Zdraví a zdravotní potřeby příslušníků třetích zemí v ČR

Projekty EIF 1.LF UK

1.Lékařské fakulta University Karlovy v Praze a Institut mikroelektronických aplikací s.r.o. se zapojily do programu „Solidarita a řízení migračních toků“ Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí“ EIF. V současné době se řeší 2 projekty:

- „Středisko vzdělávání ke vstřícné zdravotní péči o příslušníky třetích zemí 1“ a
- „Výměna zkušeností ke vstřícné zdravotní péči o příslušníky třetích zemí“.

“Středisko vzdělávání ke vstřícné zdravotní péči o příslušníky třetích zemí 1“
Projekt je spolufinancován obecným programem Solidarita a řízení migračních toků

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Zdraví a zdravotní potřeby příslušníků třetích zemí v ČR

Projekty EIF 1.LF UK

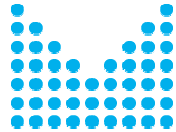
Středisko vzdělávání ke vstřícné zdravotní péči o příslušníky třetích zemí

Projekt si klade za cíl blíže specifikovat obsah a rozsah nároků pro poskytování zdravotnických služeb příslušníkům třetích zemí (tj. přicházejícím ze zemí mimo EU). S využitím těchto a dalších poznatků poté koncipovat obsah a rozsah komunikace, informací a vzdělávání.

Budou realizovány:

- vzdělávací program
- semináře
- informační a vzdělávací portál
- elektronické vzdělávání
- pro různé skupiny zdravotníků, poskytujících služby občanům třetích zemí v celé České republice

**“Středisko vzdělávání ke vstřícné zdravotní péči o příslušníky třetích zemí 1“
Projekt je spolufinancován obecným programem Solidarita a řízení migračních toků**

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

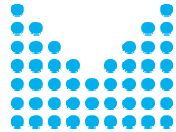

Zdraví a zdravotní potřeby příslušníků třetích zemí v ČR

Multikulturní resp. transkulturní přístup ke zdravotní péči

- **Odlišný charakter nemocnosti**
- **Odlišná schopnost čerpat zdravotní péči**
- **Dostupné a efektivní zdravotnictví, respektující multikulturní povahu současné společnosti**
- **Transkulturní ošetřovatelství, respektující kulturní odlišnosti občanů třetích zemí**

“Středisko vzdělávání ke vstřícné zdravotní péči o příslušníky třetích zemí 1“
Projekt je spolufinancován obecným programem Solidarita a řízení migračních toků

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

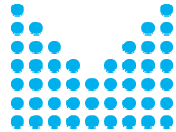

Zdraví a zdravotní potřeby příslušníků třetích zemí v ČR

Východiska - odlišná povaha nemocnosti

- Přehled činitelů zdravotního stavu
- Etiologie:
 - Endogenní
 - – genetické odlišnosti (cystická fibroza, srpkovitá anemie)
 - Exogenní
 - přírodní (klimatické, orografické, edafické, hydrologické, biotické)
 - sociální, ekonomické

“Středisko vzdělávání ke vstřícné zdravotní péči o příslušníky třetích zemí 1“
Projekt je spolufinancován obecným programem Solidarita a řízení migračních toků

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Zdraví a zdravotní potřeby příslušníků třetích zemí v ČR

Orografické – související se zemským povrchem

- **zemětřesení a zdravotní následky**

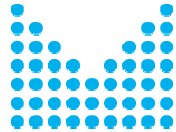
Edafické – související s půdou

- **půdní stopové prvky**
- **mikrobiální kontaminace půdy**

Hydrologické – související s vodou

- **nedostatek vody**
- **nedostatek pitné vody**
- **mikrobiální kontaminace vody**
- **chemická kontaminace vody**

**“Středisko vzdělávání ke vstřícné zdravotní péči o příslušníky třetích zemí 1“
Projekt je spolufinancován obecným programem Solidarita a řízení migračních toků**

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Zdraví a zdravotní potřeby příslušníků třetích zemí v ČR

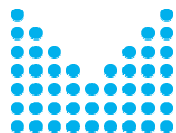
Klimatické faktory – vliv počasí a podnebí

- Sucha
- povodně
- ničivé klimatické jevy – cyklony, tajfuny, hurikány

Biotické faktory – vliv fauny a flory

- nákazy
- různé druhy přenašečů

“Středisko vzdělávání ke vstřícné zdravotní péči o příslušníky třetích zemí 1“
Projekt je spolufinancován obecným programem Solidarita a řízení migračních toků

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

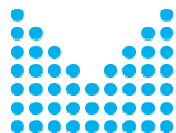

Specifická morbidita

dle: Šerý, Vladimír: Nemoci na zemi, Academia, Praha, 1979

Porucha zdraví	Oblast					
	Evropa	Východní Evropa	Jihovýchodní Asie	Afrika	Amerika	Latiská Amerika
Karence	0	X	XX	XXX	0	X
Cukrovka	XXX	XX	XX	X	XXX	X
Nemoci srdce a cév	XXX	X	X	X	XX	X
Anémie	X	X	XXX	XXX	XX	XX
Astma	XX	X	X	X	XX	X
Duševní poruchy	X	X	X	X	X	X
Nádory	X	X	X	X	X	X
Infekce	X	XX	XXX	XXX	X	XX

“Středisko vzdělávání ke vstřícné zdravotní péči o příslušníky třetích zemí 1“
Projekt je spolufinancován obecným programem Solidarita a řízení migračních toků

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Zdraví a zdravotní potřeby příslušníků třetích zemí v ČR

Sociální faktory

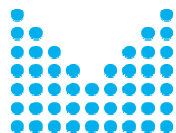
Tradice

**Kulturní a náboženské činitele, zemědělství, výživa, způsob života
hustota obyvatelstva, sídla**

Globalizace

**Ekonomická úroveň, bydlení, oblékání, zaměstnání, průmysl,
doprava, komunikace**

**“Středisko vzdělávání ke vstřícné zdravotní péči o příslušníky třetích zemí 1“
Projekt je spolufinancován obecným programem Solidarita a řízení migračních toků**

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

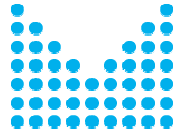

Sociální faktory – střední očekávaná délka života

(WHO World Health Report 2006; Hanlon,P., Walsh,D. & Whyte,B.,2006)

Glasgow, Skotsko (chudinské předměstí)	54
Indie	61
Filipíny	65
Korea	65
Litva	66
Polsko	71
Mexiko	72
Kuba	75
USA	75
Velká Británie	76
Glasgow, Skotsko (bohaté předměstí)	82

**“Středisko vzdělávání ke vstřícné zdravotní péči o příslušníky třetích zemí 1“
Projekt je spolufinancován obecným programem Solidarita a řízení migračních toků**

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

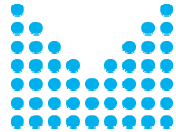
Zdraví a zdravotní potřeby příslušníků třetích zemí v ČR

Východiska – odlišná schopnost čerpat péči

Multikulturní resp.transkulturní přístup ke zdravotní péči

- **Dostupné a efektivní zdravotnictví, respektující multikulturní povahu současné společnosti**
- **Transkulturní ošetřovatelství, respektující kulturní odlišnosti občanů třetích zemí**

“Středisko vzdělávání ke vstřícné zdravotní péči o příslušníky třetích zemí 1“
Projekt je spolufinancován obecným programem Solidarita a řízení migračních toků

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Zdraví a zdravotní potřeby příslušníků třetích zemí v ČR

Odlišná schopnost čerpat péči - problémy na straně pacienta

Psychická reakce (tzv. kulturní šok)

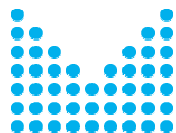
prožívá jej člověk k přemístěný do kultury velmi odlišné od jeho vlastní kultury nebo od kultury, na kterou je zvyklý

Jazyková a kulturní bariéra

Pacientova kulturně specifická prezentace projevů nemoci

Kultura značně ovlivňuje to, jak jsou vyjadřovány pocity – verbální i neverbální. Ve zdravotnictví to vidět například u projevů bolesti navenek, způsob projevů zdravotních obtíží – odlišná prezentace subjektivních potíží – obtížné hodnocení subjektivních potíží jako jsou bolest, únava, strach, nepohodlí, únava,

“Středisko vzdělávání ke vstřícné zdravotní péči o příslušníky třetích zemí 1“
Projekt je spolufinancován obecným programem Solidarita a řízení migračních toků

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Zdraví a zdravotní potřeby příslušníků třetích zemí v ČR

Odlišná schopnost čerpat péči - problémy ze strany zdravotníka

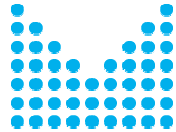
Objektivní:

- Kulturní rozdíly značně ovlivňují to, jak jsou vyjadřovány a vnímány pocity — verbální, neverbální (ve zdravotnictví např. projevy bolesti navenek).
- Bariéry v komunikaci zahrnují rozdíly v jazyku, světonázoru, hodnotách a vzájemném pochopení významů
- Pracovní zátěž

Subjektivní:

- Nedostatečné schopnosti ovlivnit pacienta pro potíže v komunikaci
- Nedostatek zkušeností s danou kulturou
- Netrpělivost, neochota

**“Středisko vzdělávání ke vstřícné zdravotní péči o příslušníky třetích zemí 1“
Projekt je spolufinancován obecným programem Solidarita a řízení migračních toků**

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

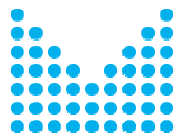

Zdraví a zdravotní potřeby příslušníků třetích zemí v ČR

První pomoc I.

- **Zjistit zda je možno komunikovat v třetím jazyce (AJ, NJ...) a do jaké míry ho klient zná.**
- **Mluvit pomalu, zřetelně artikulovat, přitom nekřičet.**
- **Používat gesta a obrázky, které klientovi zlepší pochopení**
- **Pokud klient neporozuměl, zopakovat jinými slovy.**
- **Používat jednoduché věty, vyhýbat se souvětím.**
- **Všímat si, kterým slovům klient rozumí nejlépe a ty pak používat.**

**“Středisko vzdělávání ke vstřícné zdravotní péči o příslušníky třetích zemí 1“
Projekt je spolufinancován obecným programem Solidarita a řízení migračních toků**

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

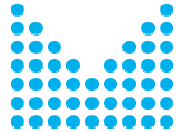

Zdraví a zdravotní potřeby příslušníků třetích zemí v ČR

První pomoc II.

- **Naučit se v řeči klienta i alespoň základní pozdrav – projevit otevřeně zájem o klienta.**
- **Pokud není jasné, co přesně klient chtěl říci, požádat jej, aby zopakoval informace jinými slovy.**
- **Ponechat klientovi čas, hlavně když má problémy vyjádřit se v cizím jazyce!**
- **Pozorně sledovat neverbální příznaky strachu, znaky obav, nepokoje, bolesti a obav, jejich projev může být kulturně zkreslený.**
- **Po podání informací si ověřit, zda klient skutečně porozuměl.**

“Středisko vzdělávání ke vstřícné zdravotní péči o příslušníky třetích zemí 1“
Projekt je spolufinancován obecným programem Solidarita a řízení migračních toků

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Zdraví a zdravotní potřeby příslušníků třetích zemí v ČR

Základy systémového řešení

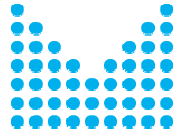
Zdravotní politika zajišťující adekvátní poskytování zdravotnických služeb pro občany třetích zemí.

Poskytování

- **Zdravotní pojištění**
- **Vstřícná zdravotní péče**

Souhrn opatření, aby občané třetích zemí mohli čerpat péči odpovídající jejich právům a v obsahu a rozsahu přiměřeném, jako ostatní občané

**“Středisko vzdělávání ke vstřícné zdravotní péči o příslušníky třetích zemí 1“
Projekt je spolufinancován obecným programem Solidarita a řízení migračních toků**

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

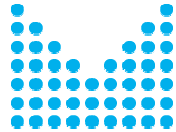

Zdraví a zdravotní potřeby příslušníků třetích zemí v ČR

Zhodnocení současného stavu

- **Zdravotní pojištění**
- **Vstřícná zdravotní péče**

“Středisko vzdělávání ke vstřícné zdravotní péči o příslušníky třetích zemí 1“
Projekt je spolufinancován obecným programem Solidarita a řízení migračních toků

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

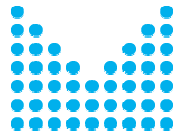
Zdraví a zdravotní potřeby příslušníků třetích zemí v ČR

Perspektivy...

- v projektu
- a mimo projekt,
- krátkodobé
- a dlouhodobé

Vstřícná zdravotní péče pro příslušníky třetích zemí

“Středisko vzdělávání ke vstřícné zdravotní péči o příslušníky třetích zemí 1“
Projekt je spolufinancován obecným programem Solidarita a řízení migračních toků

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

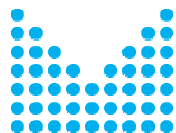

Zdraví a zdravotní potřeby příslušníků třetích zemí v ČR

Vybrané prameny:

- **Šerý, Vladimír: Nemoci na zemi, Academia, Praha, 1979**
- **Ekholm, Erik P.: Na co umírají lidé, Mladá fronta, Praha, 1981**
- **Institut zdravotní politiky a ekonomiky: Analýza zdravotní péče o cizince v České republice, Kostelec nad Černými lesy, 2001**
- **Gladkij, Ivan a kol.: Zdravotnický management, Computer Press, Brno, 2003**
- **Krejčí Lucie: Multikulturní ošetřovatelství, problematika menšin a ošetřovatelská péče. I., VFN**
- **Mighealthnet**

“Středisko vzdělávání ke vstřícné zdravotní péči o příslušníky třetích zemí 1“
Projekt je spolufinancován obecným programem Solidarita a řízení migračních toků

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Zdraví a zdravotní potřeby příslušníků třetích zemí v ČR

Děkuji za pozornost

Další informace:

www.eifzvip.cz

Kontakt:

petr.struk@ima.cz

“Středisko vzdělávání ke vstřícné zdravotní péči o příslušníky třetích zemí 1“
Projekt je spolufinancován obecným programem Solidarita a řízení migračních toků